

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 9 stycznia 2020 r.

Pozycja 31

POSTANOWIENIE z dnia 16 października 2019 r. Sygn. akt Ts 170/17

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Tuleja,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.K. w sprawie zgodności:

- 1) art. 2 pkt 7 lit. a i b ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz. U. z 2012 r. poz. 1155, ze zm.) w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, ze zm.) w związku z § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167) w zakresie, w jakim „przyznaje kierowcy zatrudnionemu w transporcie międzynarodowym zwrot kosztów za nocleg podczas zagranicznej podróży służbowej w wysokości stwierdzonej rachunkiem w granicach limitu określonego dla pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej w załączniku do tego rozporządzenia lub ryczałt w wysokości 25% tego limitu”,
- 2) art. 2 pkt 7 lit. a i b powołanej w punkcie 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. w związku z art. 77⁵ § 2, 3 i 5 powołanej w punkcie 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. w związku z § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 poz. 1991, ze zm.) w zakresie, w jakim „pomimo utraty mocy obowiązującej tego rozporządzenia stanowi w sprawach zawisłych przed sądami powszechnymi i Sądem Najwyższym podstawę przyznania kierowcy zatrudnionemu w transporcie międzynarodowym zwrotu kosztów za nocleg podczas zagranicznej podróży służbowej w wysokości stwierdzonej rachunkiem w granicach limitu określonego dla pracowników zatrudnionych w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej w załączniku do tego rozporządzenia lub ryczałt w wysokości 25% tego limitu” z art. 2, art. 20, art. 22, art. 32 oraz art. 64 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

1) podjąć zawieszono postępowanie,

2) nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 25 sierpnia 2017 r. (data nadania) A.K. (dalej: skarżąca) wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Wyrokiem z 5 grudnia 2016 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w G. IV Wydział Pracy (dalej: Sąd Rejonowy) zasądził od skarżącej na rzecz powoda (zatrudnionego u skarżącej w charakterze kierowcy samochodu ciężarowego) 50 000 zł tytułem ryczałtów za noclegi w związku z odbytymi przez niego – od 1 listopada 2011 r. do 31 lipca 2014 r. – podróżami służbowymi (zagranicznymi i krajowymi). Sąd Rejonowy ustalił, że podczas tych podróży powód nocował w pojeździe. W okresie, którego dotyczył spór, zasady wypłaty ryczałtów za noclegi w podróży służbowej nie były uregulowane ani w umowie o pracę, ani w regulacjach wewnątrzzakładowych. Jako podstawę tego rozstrzygnięcia Sąd Rejonowy wskazał art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz. U. z 2012 r. poz. 1155, ze zm.; dalej: u.c.p.k.) oraz trzy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej, tj. z dnia:

a) 19 grudnia 2002 r.:

– w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju (Dz. U. Nr 236 poz. 1990, ze zm.);

– w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 poz. 1991, ze zm.) oraz

b) 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167).

Od powyższego rozstrzygnięcia skarżąca wniosła apelację, w której zarzuciła m.in., że Sąd Rejonowy orzekł na podstawie przepisów, które wyrokiem z 24 listopada 2016 r. (sygn. K 11/15, OTK ZU nr A/2016, poz. 93; dalej: wyrok TK sygn. K 11/15) Trybunał Konstytucyjny uznał za niezgodne z Konstytucją. Wyrokiem z 20 kwietnia 2017 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy (dalej: Sąd Okręgowy) oddalił złożony środek odwoławczy. Sąd Okręgowy, wskazawszy na wyrok Sądu Najwyższego z 21 lutego 2017 r. (sygn. akt I PK 300/15, OSP 2017/11/16; dalej: wyrok SN I PK 300/15) stwierdził, że po wyroku Trybunału Konstytucyjnego w sprawie o sygn. K 11/15, podstawą prawną do ustanawiania zasad zwrotu należności z tytułu ryczałtów za noclegi jest art. 2 ust. 7 u.c.p.k. w związku z art. 77⁵ § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 1666, ze zm.).

Do skargi konstytucyjnej skarżąca nie dołączyła żadnego z powyższych orzeczeń. Poinformowała natomiast, że od wyroku Sądu Okręgowego wniosła skargę kasacyjną, która została wpisana do repertorium pod sygnaturą [...].

Zarządzeniem z 20 września 2017 r. (doręczonym 27 września 2017 r.) sędzia Trybunału Konstytucyjnego wezwał skarżącą do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej, tj. do: wskazania ostatecznego orzeczenia w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji; doręczenia: a) odpisu i czterech jego kopii oraz wyroków, decyzji lub innych rozstrzygnięć po-

twierdzących wyczerpanie drogi prawnej, o której mowa w art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072); b) pełnomocnictwa szczególnego do sporządzenia i wniesienia skargi konstytucyjnej, a także reprezentowania skarżącej w postępowaniu przed Trybunałem; c) czterech odpisów skargi konstytucyjnej. Trybunał zobowiązał skarżącą także do udokumentowania daty doręczenia ostatecznego orzeczenia.

W piśmie złożonym 16 października 2017 r., reprezentujący skarżącą pełnomocnik odniósł się do zarządzenia oraz wniósł o przywrócenie terminu do usunięcia braków formalnych skargi.

Postanowieniem z 21 listopada 2017 r. Trybunał Konstytucyjny przywrócił termin do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej oraz zawiesił postępowanie do czasu rozpoznania skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy.

Postanowieniem z 13 listopada 2018 r. (sygn. akt [...]) Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, co Trybunał ustalił z urzędu.

Skarżąca twierdzi, że zakwestionowane w skardze przepisy, rozumiane w sposób przyjęty w uchwale Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2014 r. (sygn. akt II PZP 1/14, OSNP 2014, nr 12, poz. 164) naruszają zasady: zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez nie prawa, określoności przepisów (art. 2 Konstytucji), społecznej gospodarki rynkowej i swobodę działalności gospodarczej (art. 20 i art. 22 Konstytucji) oraz równości wobec prawa (art. 32 Konstytucji), a także nadmiernie ograniczają jej prawa majątkowe (art. 64 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o nadaniu skardze konstytucyjnej dalszego biegu, gdy spełnia ona wymagania przewidziane w ustawie oraz nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

2. W ocenie Trybunału skarga konstytucyjna spełnia przesłanki przekazania jej do merytorycznej oceny.

2.1. Skargę sporządził radca prawny, który przedłożył pełnomocnictwo procesowe udzielone mu przez skarżącą.

2.2. Skarżąca wyczerpała przysługującą jej drogę prawną, ponieważ od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (dalej: Sąd Okręgowy) z 20 kwietnia 2017 r. (sygn. akt V Pa 24/17) oddalającego apelację, nie przysługują żadne zwyczajne środki zaskarżenia.

2.3. Dochowany został trzymiesięczny termin do wniesienia skargi zastrzeżony w art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK. Wyrok Sądu Okręgowego został doręczony pełnomocnikowi skarżącej 25 maja 2017 r., natomiast skarga konstytucyjna została wniesiona 25 sierpnia 2017 r.

2.4. Skarżąca prawidłowo określiła przedmiot kontroli. Zaskarżona przez nią norma wynikająca z pozostających ze sobą w związku: art. 2 pkt 7 lit. a i b ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1412; dalej: u.c.p.k.), art. 77⁵ § 2,

2 i 5 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U z 2019 r. poz. 1040, ze zm.; dalej: k.p.), § 16 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167), a także art. 2 pkt 7 lit. a i b u.c.p.k., art. 77⁵ § 2, 2 i 5 oraz § 9 ust. 1, 2 i 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości oraz warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju (Dz. U. Nr 236 poz. 1991, ze zm.), była podstawą orzeczenia, w związku z którym skarżąca wniosła skargę do Trybunału.

2.5. Zakwestionowanej w skardze normie, rozumianej w sposób przyjęty w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 12 czerwca 2014 r. (sygn. akt II PZP 1/14, OSNP 2014/12/164) skarżąca zarzuciła nieusprawiedliwione w świetle Konstytucji zróżnicowanie sytuacji prawnej przedsiębiorców zatrudniających kierowców w zagranicznym transporcie drogowym (art. 32 w związku z art. 64 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji), a także naruszenie zasad: zaufania obywatela do państwa (art. 2 Konstytucji), społecznej gospodarki rynkowej oraz swobody działalności gospodarczej (art. 20 i art. 22 Konstytucji). Zaskarżona regulacja – zdaniem skarżącej – godzi w prawa majątkowe tych przedsiębiorców, którzy dostosowali swoje pojazdy do warunków noclegowych, albowiem nie uznaje noclegu w kabinie pojazdu za „bezpłatny nocleg” (§ 9 ust. 4 rozporządzenia z 2002 r. i § 16 ust. 4 rozporządzenia z 2013 r.), co powoduje, że kierowcy (pracownikowi) przysługuje zwrot kosztów noclegu na warunkach i w wysokości określonych w rozporządzeniu.

3. W związku z powyższym i zważywszy na to, że sformułowane przez skarżącą zarzuty nie są oczywiście bezzasadne, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 61 ust. 2 u.o.t.p. TK – postanowił nadać skardze konstytucyjnej dalszy bieg.